کاربردِ هارمونی در موسیقی تُنال

رابرت گالدن

مترجم

محسن الهامیان

مؤسسه‌ی فرهنگی‌ـ هنری ماهور

تهران ۱۳۹۹

فهرست

مقدمه (سخنی با مدرسان) ۱۹
مقدمه (سخنی با دانشجویان) ۲۶

بخش اول: عناصر اساسی در موسیقی **۲۹**
فصل ۱: زیرایی و فاصله‌ها ۳۱
نگارش نُت‌ها و مجموعه‌ی نُت‌های دیاتُنیک ۳۱
رژیسترِ زیرایی و طبقه‌ی نُت ۳۵
نیم‌پرده‌ها و علامت‌های عرضی ۳۶
فاصله‌های طبیعی یا فاصله‌ی کلیدهای سفیدِ پیانو ۳۷
فاصله‌های ساده و ترکیبی ۴۱
فاصله‌های دارای علامت عرضی ۴۲
معکوسِ فاصله ۴۴
فاصله‌های ملایم و ناملایم ۴۶
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۴۸
مروری کوتاه و خودآزمایی ۴۹
فصل ۲: ریتم و متر ۱: ضرب، متر و نگارشِ ریتم ۵۱
ضرب و تمپو ۵۱
گروه‌بندی متریک و متر ۵۳
تقسیم و تقسیماتِ فرعی ضرب ۵۴
نگارش ریتم ۵۵
ارزش زمانی ضرب ۵۶
میزان‌نما در سرعتی متعادل ۵۶
چند راهنمایی برای نگارش ریتم ۵۹
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۶۰
مروری کوتاه و خودآزمایی ۶۱
فصل ۳: تُنیک، گام و ملُدی ۶۳
تُنیک و تُنالیته ۶۳
مُد ماژور و گام ماژور ۶۶
درجات گام دیاتُنیک ۶۷
مُد مینور و گام مینور ۶۸
انتقال گام و ملُدی ۷۱

تُنالیته‌های نسبی و موازی ۷۲
دایره‌ی پنجم‌ها ۷۴
سرکلیدها ۷۵
کارکرد درجاتِ گام در ملُدی ۷۶
عبارت‌های ملُدیک ۷۷
فرودهای ملُدیک ۷۸
دو آنالیزِ ملُدیک ۸۰
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۸۳
مروری کوتاه و خودآزمایی ۸۴
فصل ۴: تریادها و آکوردهای هفتم ۸۶
حالت پایگی تریادهای ماژور و مینور ۸۶
معکوس تریادهای ماژور و مینور ۸۸
تریادهای کاسته و افزوده ۸۹
نام‌گذاری و نگارش تریادها ۹۰
باسِ شیفره ۹۰
آکوردهای هفتم ۹۳
معکوس آکوردهای هفتم ۹۵
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۹۶
مروری کوتاه و خودآزمایی ۹۷
فصل ۵: بافت موسیقایی و چیدمانِ آکوردی ۹۸
شکل‌های اصلیِ بافت ۹۸
بافت دقیق و آزاد ۱۰۲
بافت چهارصدایی ۱۰۳
توزیعِ نُت‌های آکورد در بافتِ چهار صدایی ۱۰۵
دوبله‌کردن در آکوردهای چهارصدایی ۱۰۶
حرکتِ بخش‌های صدایی در یک آکوردِ واحد ۱۰۷
نشان دادنِ آکورد در بافتِ دوصدایی ۱۰۸
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۱۱۰
مروری کوتاه و خودآزمایی ۱۱۱
فصل ۶: بخش‌نویسی در بافتِ چهارصدایی ۱۱۳
معیارهای نوشتنِ ملُدیک ۱۱۳
حرکتِ ملُدیک بین بخش‌های صدایی ۱۱۴
هدایتِ صدا ۱۱۵
بخش‌نویسی ۱۱۶

اصولِ نگارشِ ملُدیک ۱۱۷
وصل‌کردنِ آکوردها ۱۱۷
توالی فاصله‌های درست ۱۱۸
فضاگذاری یا ساختارِ آکوردی ۱۲۰
دوبله‌کردن در آکورد ۱۲۲
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۱۲۳
مروری کوتاه و خودآزمایی ۱۲۴
فصل ۷: فیگوراسیونِ ملُدیک و ناملایم I ۱۲۵
نُت‌های اصلی و نُت‌های زینت ۱۲۶
تزیینِ آکوردی و ملُدی ترکیبی ۱۲۷
دسته‌بندیِ نُت‌های زینتیِ ناملایم ۱۲۹
نُت زینت بدون تأکید/قدم پیوسته ۱۳۰
نُتِ زینت بدون تأکید/پرش‌دار ۱۳۳
نُتِ زینت تأکیددار/قدم پیوسته ۱۳۵
نُت زینت تأکیددار/پرش‌دار ۱۳۷
تُن‌های آزاد ۱۳۹
تُن‌های تزیینی ملایم ۱۳۹
نقطه‌ی پدال ۱۴۰
مفهومِ تُن‌های زینت ۱۴۰
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۱۴۲
مروری کوتاه و خودآزمایی ۱۴۳

بخش دوم: هارمونی دیاتُنیک **۱۴۵**
فصل ۸: مقدمه‌ای بر هارمونی دیاتُنیک ۱۴۷
منظرهای هارمونی ۱۴۷
اعداد رومی ۱۴۸
کششِ هارمونیک ۱۵۱
بنیان کششِ هارمونیک ۱۵۲
تأثیر سکانس‌های ملُدیک بر کششِ هارمونیک ۱۵۳
مدل‌های هارمونیک ۱۵۴
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۱۵۵
مروری کوتاه و خودآزمایی ۱۵۵
فصل ۹: تریادهای اصلی ۱۵۷
تُنالیته به‌عنوانِ بسطِ هارمونی تُنیک ۱۵۷

امتداد هارمونی تُنیک ۱۵۸
تریادهای تُنیک، نمایان و زیرنمایان ۱۵۹
روابطِ میانِ آکوردهای اصلی ۱۶۰
وصل‌های بخش‌نویسی میان تریادهای اصلی ۱۶۰
قطبیتِ میانِ آکوردهای تُنیک و نمایان ۱۶۲
فرودِ اصلی ۱۶۴
نیم‌فرود ۱۶۵
فرودِ فرعی (پلاگال) ۱۶۶
کاهشِ هدایتِ صدا ۱۶۷
گسترشِ فرودی درونِ جمله ۱۶۹
هارمونیزه‌کردنِ ملُدی ۱۷۲
تشریحِ مدل‌های هارمونیک ۱۷۳
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۱۷۴
مروری کوتاه و خودآزمایی ۱۷۵
فصل ۱۰: هفتم نمایان ۱۷۷
هفتم نمایان در وضعیت پایگی ۱۷۷
تهیه و حل آکورد V^7 ..... ۱۷۸
هفتم نمایان در فرود ۱۸۰
امتداد آرپژیِ تُنیک، درونِ جمله ۱۸۲
امتداد هارمونیِ تُنیک با استفاده از آکوردهای تزیینی ۱۸۵
هارمونیزه‌کردنِ ملُدی ۱۹۰
تزیینِ یک مُدلِ هارمونیک ۱۹۱
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۱۹۳
مروری کوتاه و خودآزمایی ۱۹۳
فصل ۱۱: معکوسِ اولِ تریادهای تُنیک و زیرنمایان، IV و I
به‌عنوان آکوردهای تزیینی ۱۹۵
بخش‌نویسی با I^6 و IV^6 ..... ۱۹۶
کاربرد I^6 ..... ۱۹۷
کاربرد IV^6 ..... ۱۹۸
IV به عنوان آکوردی تزیینی ۱۹۹
I به عنوان آکوردی تزیینی ۲۰۱
هارمونیزه‌کردنِ ملُدی ۲۰۲
تزیین مُدل‌های هارمونیک ۲۰۶
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۲۰۸

مروری کوتاه و خودآزمایی ۲۰۸
فصل ۱۲: ساختار جمله و گروه‌بندی آن ۲۱۰
طولِ جمله ۲۱۰
گروه‌بندیِ بزرگ‌ترِ جمله: گروهِ پریودها ۲۱۲
پریودهای دوبل [مضاعف] ۲۱۶
چند طرحِ فُرمالِ مینیاتوری ۲۱۷
تناوبِ جمله ۲۱۸
گسترش، فشرده‌سازی و حذفِ جمله ۲۲۰
طول‌های مختلفِ جمله‌ها ۲۲۲
ساختمانِ داخلیِ جمله‌ها: جمله‌های فرعی و ساختارِ جمله ۲۲۳
موتیف و گسترش آن ۲۲۴
موتیف‌های ریتمیک و ملُدیک ۲۲۷
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۲۲۹
مروری کوتاه و خودآزمایی ۲۳۰
فصل ۱۳: آکوردهای نمایانِ خطی: V^6، vii^{o6} و معکوس‌های V^7 ..... ۲۳۲
آکوردهای V^6، VII^{o6} و معکوس‌های V^7 ..... ۲۳۲
کاربردهای V^6 و VII^{o6} ۲۳۴
حرکتِ جاسازی‌شده در هدایتِ صدا ۲۳۶
نمونه‌هایی از V^6 و VII^{o6} در ادبیاتِ موسیقی ۲۳۷
معکوس‌های V^7 ..... ۲۳۷
نمونه‌هایی از معکوس‌های آکوردِ V^7 در ادبیاتِ موسیقی ۲۴۰
گسترشِ آرپژیِ هارمونیِ نمایان ۲۴۳
رفتارهای استثنایی هفتمِ آکورد ۲۴۴
تزیینِ گسترده‌ی هارمونیِ تُنیک ۲۴۶
هارمونیزه‌کردنِ ملُدی ۲۴۸
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۲۵۱
مروری کوتاه و خودآزمایی ۲۵۱
فصل ۱۴: آکوردهای ماقبلِ نمایانِ II و II^7 ..... ۲۵۳
خانواده‌ی روتُنیک ۲۵۳
بخش‌نویسی با آکوردهای روتُنیک ۲۵۵
آکوردهای ماقبل‌نمایانِ II^6 و II^6_5 در فرمول‌های فرود ۲۵۶
هارمونیِ روتُنیک در گسترش‌های تزیینی ۲۶۰
نمونه‌هایی از هارمونی رو تُنیک در ادبیات موسیقی ۲۶۱
امتدادِ کارکرد ما قبلِ‌نمایان ۲۶۵

هارمونیزه‌کردنِ ملُدی ۲۶۷
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۲۷۰
مروری کوتاه و خودآزمایی ۲۷۰
فصل ۱۵: فیگوراسیون ملُدیک و ناملایم II ۲۷۳
تعلیق در بافتِ دوصدایی ۲۷۳
تعلیق در بافتِ چهارصدایی ۲۷۷
حل‌های تزیینی ۲۸۰
تکنیک‌های اضافی تعلیق ۲۸۱
تعلیق‌های متعدد ۲۸۲
تعلیق به‌عنوان یک تمهید آهنگسازی ۲۸۴
هارمونیزه‌کردنِ ملُدی ۲۸۵
منظرهای دیگر تُن‌های تزیینی ۲۸۶
میان‌کُنشِ تُن‌های تزیینیِ هم‌زمان یا متوالی ۲۸۷
چند مسئله‌ی آنالیزی با تُن‌های زینت ۲۸۷
ماهیتِ حسیِ ناملایمِ ملُدیک ۲۹۱
تُن‌های تزیینی در بخش‌نویسی و هارمونیزه‌کردنِ ملُدی ۲۹۳
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۲۹۵
مروری کوتاه و خودآزمایی ۲۹۵
فصل ۱۶: آکورد $\frac{6}{4}$ و دیگرآکوردهای خطی ۲۹۸
آکوردِ $\frac{6}{4}$ تأکیددار یا فرودی ۲۹۹
تزیینِ $\frac{6}{4}$ فرودی ۳۰۲
آکورد $\frac{6}{4}$ گذر ۳۰۴
آکورد $\frac{6}{4}$ پدال ۳۰۵
آکورد $\frac{6}{4}$ آرپژی ۳۰۷
دیگر رفتارهای آکوردِ $\frac{6}{4}$ فرودی ۳۰۸
آکورد $\frac{6}{4}$ گسترش‌یافته و کادنزا ۳۱۰
هارمونیزه‌کردنِ ملُدی ۳۱۰
سایر آکوردهای خطی دیاتُنیک ۳۱۱
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۳۱۶
مروری کوتاه و خودآزمایی ۳۱۷
فصل ۱۷: تریادهای III، VI و دیگر تریادهای دیاتُنیک ۳۱۹
تریادهای میانه‌ی زیرین و میانه در ماژور و مینور ۳۱۹
تریادِ پایگی VI بینِ هارمونی‌های تُنیک و ماقبل‌نمایان ۳۲۰
VI به‌عنوانِ جانشینی برای I: فرود و گسترشِ فریبنده ۳۲۳

رفتارهای دیگر با گسترشِ V-vi ۳۲۴
وضعیتِ پایگی تریاد III درونِ جمله ۳۲۶
معکوسِ اول VI و III به‌عنوان جایگزین‌هایی برای I و V
در هدایتِ صدا ۳۲۹
آکوردهای مدال ۳۳۱
دیگر تریادهای دیاتُنیک: V^6 و VII در مُدِ مینور ۳۳۲
هارمونیزه‌کردنِ ملُدی ۳۳۲
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۳۳۳
مروری کوتاه و خودآزمایی ۳۳۴
فصل ۱۸: ریتم و متر II ۳۳۶
میزان‌نماها در تمپوهای خیلی آهسته یا خیلی تند ۳۳۶
تفسیرِ میزان‌نماها در تمپوهای بسیار آهسته ۳۳۷
مترهای نامتقارن ۳۳۸
مترهای پیچیده‌ی سریع ۳۳۹
ملایمتِ ریتمیک- متریک ۳۴۰
ناملایمتِ ریتمیک ۳۴۰
ناملایمتِ متریک ۳۴۵
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۳۵۲
مروری کوتاه و خودآزمایی ۳۵۲
فصل ۱۹: آکوردِ هفتمِ محسوس و دیگر آکوردهای هفتمِ دیاتُنیک:
VI^7 و I^7 و IV^7 و III^7 ..... ۳۵۴
آکوردِ هفتمِ کاسته‌ی محسوس در مُدِ مینور ۳۵۴
بخش‌نویسی با $vii^{ø7}$ در مُد مینور ۳۵۵
استفاده‌های دیگر از $vii^{ø7}$ ۳۵۹
آکورد هفتمِ محسوس در مُدِ ماژور ۳۶۳
هارمونیزه‌کردنِ ملُدی ۳۶۴
دیگرآکوردهای هفتمِ دیاتُنیک: VI^7، I^7، IV^7 و III^7 ..... ۳۶۵
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۳۷۰
مروری کوتاه و خودآزمایی ۳۷۰
فصل ۲۰: سکانس‌های هارمونیک I ۳۷۲
حرکتِ پایه‌ی سکانسی و سیکلی (چرخه‌ای) ۳۷۲
سکانس‌های هارمونیک ۳۷۴
حرکتِ پایه‌ی تریادی از طریقِ پنجم پایین‌رونده ۳۷۶
تریادها در سکانس‌های پنجمِ پایین‌رونده ۳۷۷

تریادها در سکانس‌های پنجمِ بالارونده ۳۸۱
حرکت پایه با فاصله‌ی دوم: آکوردهای معکوس اولِ متوالی ۳۸۲
سکانس‌هایی از تریادهای پایگی در حرکت با قدم پیوسته ۳۸۵
حرکت پایه با فاصله‌های سومِ بالارونده و پایین‌رونده ۳۸۶
سکانس‌های هارمونیک در هارمونیزه‌کردن مُلُدی ۳۸۹
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۳۹۲
مروری کوتاه و خودآزمایی ۳۹۳
فصل ۲۱: تُنیک‌شدن و مُدولاسیون I ۳۹۴
تُنیک‌شدن و مُدولاسیون ۳۹۵
آکوردهای نمایان فرعی یا کاربردی ۳۹۵
نگاهی به نُت‌های آلتره‌شده در نمایان‌های فرعی ۳۹۷
تُنیک‌شدنِ نمایان ۳۹۸
تُنیک‌شدنِ زیرنمایان ۴۰۰
تُنیک‌شدنِ ii، vi و iii در مُدِ ماژور ۴۰۲
تُنیک‌شدنِ III، VI و VII در مُدِ مینور ۴۰۵
روابطِ متقاطع ۴۰۷
توالی‌های گسترده از نمایان‌های فرعی ۴۰۸
هارمونیزه‌کردنِ مُلُدی ۴۱۲
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۴۱۳
مروری کوتاه و خودآزمایی ۴۱۳
فصل ۲۲: تُنیک‌شدن و مُدولاسیون II ۴۱۵
قدرت و کششِ (دیرند) تُنیک‌شدن ۴۱۵
مُدولاسیون ۴۱۷
شیوه‌های مُدولاسیون ۴۱۹
مُدولاسیون به تُنالیته‌ی نمایان در مُد ماژور ۴۲۲
طرح‌های تُنالِ دورنِ موومان‌ها که شاملِ مُدولاسیون به نمایان هستند ۴۲۳
مُدولاسیون به ماژورِ نسبی در مُد مینور ۴۲۵
طرح‌های تُنالِ دورنِ موومان‌ها که شاملِ مُدولاسیون به ماژور نسبی هستند... ۴۲۷
هارمونیزه‌کردنِ مُلُدی ۴۳۰
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۴۳۱
مروری کوتاه و خودآزمایی ۴۳۲
فصل ۲۳: سکانس‌های هارمونیک II ۴۳۴
آکوردهای هفتمِ پایگیِ دیاتُنیک در سکانس‌های
پایین‌رونده از طریقِ پنجم‌ها ۴۳۴

سکانس‌هایی که آکوردهای دیاتُنیکِ معکوس هفتم را به‌کار می‌گیرند ۴۳۷
کاربردِ نمایان‌های فرعی در سکانس‌های هارمونیک ۴۳۹
سکانس‌های دیاتُنیک دیگر ۴۴۲
سکانس به‌عنوانِ ابزاری برای مُدولاسیون ۴۴۴
رفتارِ غیرمعمول با آکوردهای هفتم در حرکتِ سکانسی ۴۴۴
تزیین‌کاری سکانس‌ها ۴۴۸
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۴۴۹
مروری کوتاه و خودآزمایی ۴۵۰
فصل ۲۴: فرم‌های ساده ۴۵۳
محتوا و فرم ۴۵۴
طراحیِ فُرمال و ساختارِ تُنال ۴۵۴
فرم یک‌قسمتی ۴۵۴
فرمِ دوتایی یا طرحِ دو-برگشتی ۴۵۵
طرحِ دو-برگشتی در دوره‌ی باروک ۴۵۶
طرحِ دو-برگشتی در دوره‌ی کلاسیک ۴۵۸
فرمِ سه‌تایی ۴۵۹
فرمِ واریاسیون ۴۶۳
واریاسیونِ ادامه‌دارِ باروک ۴۶۴
واریاسیون‌های قسمتی، یا تِم و واریاسیون ۴۶۸
فرم روندو ۴۷۱
روندوی پنج‌قسمتی ۴۷۲
فرم روندوی هفت قسمتی ۴۷۶
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۴۷۷
مروری کوتاه و خودآزمایی ۴۷۸
فصل ۲۵: نکاتی آنالیزی روی یک منوئه و تریو از بتهوون ۴۷۹
ملاحظاتِ فُرمالِ گسترده‌تر ۴۷۹
ویژگی‌های فُرمالِ منوئه و تریوی بتهوون ۴۸۰
گروه‌بندی موتیف و جمله در منوئتو ۴۸۱
هدایتِ صدا در منوئتو ۴۸۶
گروه‌بندیِ موتیف‌ها و جمله در تریو ۴۸۷
هدایتِ صدای میان‌زمینه در تریو ۴۹۱
هدایتِ صدای سراسری در منوئتو و تریو ۴۹۲
عواملِ یگانه‌ساز در موومان ۴۹۳
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۴۹۴

بخش سوم: هارمونی کروماتیک ۴۹۵
فصل ۲۶: مقدمه‌ای بر هارمونی کروماتیک ۴۹۷
تکاملِ تاریخیِ تُن‌های غیردیاتُنیک ۴۹۸
حرکتِ ملُدیکِ کروماتیک ۵۰۰
دوگانگیِ آنارمونیک ۵۰۳
کروماتیسیسمِ تزیینی در مقابلِ کروماتیسیسمِ ساختاری ۵۰۵
استفاده از عددهای رومی برای مشخص‌کردنِ هارمونی‌های کروماتیک ۵۰۷
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۵۰۸
مروری کوتاه و خودآزمایی ۵۰۸
فصل ۲۷: تُنیک‌شدن و مُدولاسیون III ۵۰۹
تُنالیته‌های خویشاوند نزدیک ۵۰۹
کثرت نسبی مُدولاسیون به تُنالیته‌های خویشاوند نزدیک ۵۱۲
گسترش حوزه‌ی تُنیک‌شده ۵۱۲
روند مُدولاسیون به تُنالیته‌های خویشاوند نزدیک ۵۱۴
طرح تُنال در یک موومان ۵۱۷
هارمونیزه‌کردنِ ملُدی ۵۲۱
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۵۲۵
مروری کوتاه و خودآزمایی ۵۲۵
فصل ۲۸: تعویض مُدال و آکوردهای آمیخته ۵۲۷
تعویض مُدال ۵۲۸
آکوردهای آمیخته ۵۳۰
آکوردهای آمیخته در مُد ماژور ۵۳۰
آکوردهای آمیخته در مُد مینور ۵۴۰
تریاد III به‌عنوان آکورد آمیخته در ماژور ۵۴۱
ارتباط بین درجات گامی 5# در مقابل 6♭ ۵۴۳
هارمونیزه‌کردن ملُدی ۵۴۵
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۵۴۶
مروری کوتاه و خودآزمایی ۵۴۷
فصل ۲۹: ناپولیتن یا آکورد $II^{♭}$ ۵۴۹
مسئله‌ی واژه‌شناسی: 5-6♭iv در مقابل $II^{6♭}$ ۵۵۰
سیکس ناپولیتن در مِد ماژور و مینور ۵۵۰
$II^{6♭}$ به‌مانندِ آکوردی تزیینی ۵۵۲
دیگر ویژگی های $II^{6♭}$ ۵۵۴
استفاده‌های دیگر از آکورد ناپولیتن ۵۵۵

تُنیک‌شدنِ هارمونی ناپولیتن ۵۵۷
هارمونیزه‌کردن ملُدی ۵۵۹
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۵۶۱
مروری کوتاه و خودآزمایی ۵۶۱
فصل ۳۰: آکوردهای ششم افزوده ۵۶۳
سه شکل رایج آکوردهای ششم افزوده ۵۶۴
آکورد ششم افزوده‌ی ایتالیایی، فرانسوی و آلمانی در مُد مینور ۵۶۶
آکورد ششم افزوده در مُد ماژور ۵۶۸
آکوردهای ششم افزوده‌ی فرعی ۵۷۰
معکوس آکوردهای ششم افزوده ۵۷۲
حل‌های دیگر آکوردهای ششم افزوده ۵۷۴
آنارمونیک آکورد ششم افزوده ۵۷۵
آکوردهای ششم افزوده‌ی نادرتر ۵۷۷
هارمونیزه‌کردن ملُدی ۵۷۹
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۵۸۰
مروری کوتاه و خودآزمایی ۵۸۱
فصل ۳۱: هموفونیکِ گسترده و طرح‌های فُرمالِ کنترپوانتیک ۵۸۳
فرم سونات ۵۸۳
فرم سونات روندو ۵۹۲
فرم کنسرتو ۵۹۲
فرم‌های کنترپوانتیک ۵۹۴
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۶۰۳
مروری کوتاه و خودآزمایی ۶۰۴
فصل ۳۲: آکوردهای تزیینی کروماتیک ۶۰۵
تریادهای افزوده به مانند آکوردهای گذر و همسایه ۶۰۶
آکوردهای آلتره‌ی V^7 ..... ۶۱۰
تُن‌های تزیینی یا مشترک آکوردهای هفتم کاسته ۶۱۲
آکوردهای افزوده با نُت مشترک ۶۱۶
آکوردهای خطی غیرمعمول ۶۱۸
آکوردهای کروماتیک دیگر در مُد ماژور و مینور ۶۱۹
استفاده از کروماتیسیسم برای ایجاد ابهام مُدال ۶۲۲
هارمونیزه‌کردن ملُدی ۶۲۳
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۶۲۴
مروری کوتاه و خودآزمایی ۶۲۵

فصل ۳۳: امتدادِ نمایان ۶۲۷
امتدادهای کوتاه کروماتیک V^7 ..... ۶۲۷
امتدادِ نمایان در مقدمه ۶۲۹
امتدادِ نمایان در رابطها ۶۲۹
امتدادِ فرمول $\frac{6}{4}$ فرودی ۶۳۱
امتدادِ نمایان برای آماده‌سازیِ رسیدن به نقطه‌ی اوج ۶۳۳
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۶۳۵
مروری کوتاه و خودآزمایی ۶۳۵
فصل ۳۴: مُدولاسیون به تُنالیته‌های بیگانه I ۶۳۷
مُدولاسیون به تُنالیته‌های بیگانه در مُد ماژور ۶۳۸
مُدولاسیون با تغییر مُد ۶۳۹
مُدولاسیون در رابطه‌ی سوم با نُتِ مشترک ۶۴۳
مُدولاسیون به تُنالیته‌های بیگانه با آکورد محور ۶۴۶
مُدولاسیون به تُنالیته‌های بیگانه در مُد محور ۶۴۹
مُدولاسیون به تُنالیته‌های بیگانه در قسمت‌های دولوپمان ۶۵۰
هارمونیزه‌کردنِ ملُدی ۶۵۲
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۶۵۳
مروری کوتاه و خودآزمایی ۶۵۳
فصل ۳۵: آکوردهای نهم، یازدهم و سیزدهم و آکورد با نُت‌های اضافه‌شده ۶۵۵
ملاحظات کلی ۶۵۶
آکورهای نهم نمایان ۶۵۶
آکوردهای نهم غیرنمایان ۶۶۱
آکوردهای یازدهم و سیزدهم ۶۶۲
نت‌های اضافه شده: ششم‌ها و نهم‌ها ۶۶۷
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۶۶۹
مروری کوتاه و خودآزمایی ۶۷۰
فصل ۳۶: پیامد و تحقق ۶۷۲
موسیقی به‌مانند وسیله‌ی ارتباطی ۶۷۲
مرجع‌گرایی در مقابل مطلق‌گرایی ۶۷۳
خاستگاه هیجان در موسیقی ۶۷۴
پیامد و تحقق ۶۷۴
غافل‌گیری و ابهام ۶۸۷
استفاده در آنالیزِ موسیقایی ۶۸۸
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۶۸۹

مروری کوتاه و خودآزمایی ۶۸۹
فصل ۳۷: سکانس‌های هارمونیک III ۶۹۰
سکانس‌های کروماتیک در رابطه‌ی پنجم ۶۹۱
نقش تتراکوردهای دیاتُنیک در سکانس‌های کروماتیک ۶۹۳
تزیینات کروماتیکِ قدم‌های دیاتُنیک در سکانس‌ها ۶۹۵
استفاده‌ی گسترده از سکانس‌های 6-5 ..... ۷۰۳
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۷۰۶
مروری کوتاه و خودآزمایی ۷۰۷
فصل ۳۸: تفسیری آنالیزی بر تریستان واگنر ۷۰۸

بخش چهارم: تکنیک‌های پیشرفته‌ی کروماتیک ۷۲۵
فصل ۳۹: هدایتِ صدای کروماتیک ۷۲۷
سکانس‌هایی که بر پایه‌ی حرکت نیم‌پرده‌ای هستند ۷۲۷
توازی دقیق کروماتیک ۷۳۰
کروماتیسیسم با حرکتِ مخالف ۷۳۲
عبارت‌های کروماتیک غیرسکانسی ۷۳۶
استفاده‌ی گسترده از کروماتیسیسمِ غیرسکانسی ۷۳۸
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۷۴۱
مروری کوتاه و خودآزمایی ۷۴۱
فصل ۴۰: مُدولاسیون به تُنالیته‌های بیگانه II ۷۴۳
مُدولاسیون‌های آنارمونیک ۷۴۳
آلتراسیون کروماتیکِ آکوردهای هفتمِ کاسته ۷۵۰
مُدولاسیون با سکانس هارمونیکِ دقیق ۷۵۱
مُدولاسیون با گسترش خطی کروماتیک ۷۵۳
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۷۵۶
مروری کوتاه و خودآزمایی ۷۵۷
فصل ۴۱: تقسیم قرینه‌ایِ اکتاو ۷۵۸
حرکت قرینه‌ایِ پایه‌ای ۷۶۰
حرکت پایه‌ای گسترده با پنجم درست ۷۶۶
سکانس اتوبوسی ۷۶۸
طرح استفاده از تقسیمات قرینگی اکتاو ۷۷۱
اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۷۷۴
مروری کوتاه و خودآزمایی ۷۷۴
فصل ۴۲: مرز نهاییِ تُنالیته ـ چهار آواز، اثر آلبان برگ، اُپوس ۲ ..... ۷۷۶

اصطلاحات و مفاهیم برای مرور ۷۹۲
ضمیمه‌ی ۱: مطالبی اساسی در موردِ آکوستیک ۷۹۳
فرکانس و زیرایی ۷۹۳
شدت و بلندی صدا ۷۹۵
نحوه‌ی نوسان و تمبر ۷۹۶
کشش (دیرند) و طول ۷۹۸
ضمیمه‌ی ۲: دیاتُنیکِ کلیسایی ـ مُدها و دیگر گام‌ها ۸۰۰
مدهای کلیسایی ۸۰۰
مُدهای دیگر ۸۰۳
ضمیمه‌ی ۳: مقدمه‌ای بر انواع کنترپوان ۸۰۸
ویژگی‌های ملُدیک ۸۱۰
کنترپوان نوع اول ۸۱۰
کنترپوان نوع دوم ۸۱۴
کنترپوان نوع سوم ۸۱۵
کنترپوان نوع چهارم ۸۱۶
کنترپوان نوع پنجم ۸۱۷
تکنیک‌های اساسی در کنترپوان دوصدایی ۸۱۹
ضمیمه‌ی ۴: نمادهای آکورد برای جاز و موسیقی تجاری ۸۲۰
تریادها ۸۲۰
آکوردهای هفتم ۸۲۱
گسترش آکوردها بر مبنای سوم ۸۲۲
ضمیمه‌ی ۵: الگوهای رهبری ۸۲۵
متر دوتایی ۸۲۶
متر سه‌تایی ۸۲۶
متر چهارتایی ۸۲۶
مترهای منفرد ۸۲۷
متر پنج‌تایی ۸۲۷
متر شش‌تایی با ضربِ تقسیم‌شده ۸۲۸
مترهای پیچیده ۸۲۸
ضمیمه‌ی ۶: سازهای انتقالی ۸۲۹
سازهای کنسرتی ۸۲۹
سازهای انتقالی ۸۳۰
سازهای برنجی کلاسیک، طول لوله‌ها و مترهای پیچیده ۸۳۱
پاسخ‌نامه‌ی مروری کوتاه و خودآزمایی‌ها ۸۳۳

مقدمه

سخنی با مدرسان

شیوه‌ی به کار گرفته شده در این کتاب (*کاربرد هارمونی در موسیقی تُنال*)، نگرشی خطی و کاربردی به موسیقیِ تُنال است، که نه‌تنها به شاگردان می‌آموزد آکوردهای منفرد در قلمروی وسیعِ گرایش‌های هارمونیک چه کارکردی دارند، بلکه به ارتباط دوجانبه‌ای نیز می‌پردازد که میان مُلدی و هارمونی وجود دارد. با وجود تجدیدنظر وسیع در ویراست دوم، کتابْ همان روشی را دنبال می‌کند که در ویراست اول به‌کار گرفته شد، تا به شاگردان، آموزش کاملی از اصول هارمونی و هدایتِ صدا داده شود. به‌طور سنتی، آموزشِ هارمونی با استفاده از سیستمِ آنالیزهای عمودیِ هارمونیک صورت می‌گیرد، به‌طوری‌که دسته‌بندیِ کاملی از آکوردهای گوناگون و گرایش‌های آن‌ها در هنگام پیشروی، ارائه می‌شود ولی منظرهای مُلدیک در موسیقی و شیوه‌هایی که در آن‌ها نیروهای خطی، هارمونی را شکل می‌دهند، از نظر دور می‌مانند. این کتاب با مرتبط ساختنِ اثر متقابلِ هارمونی با خطوطِ مُلدیک، سعی در اصلاح این عدم تعادل، به‌ویژه در خط‌های سوپرانو و باس دارد. از آنجایی‌که کارکردِ هارمونی، به شدت ناشی از چارچوبِ رفتارهای کنترپوانتیک است، آنالیزِ هدایتِ صدا، چه‌بسا می‌تواند پایه‌ای منطقی‌تر برای اجرای خودِ موسیقی باشد.

مطالب جدید در این ویراست

با توجه به راهنمایی‌های استادانِ کالج‌ها و دانشگاه‌های سراسر کشور، تجدید نظرهای زیر در ویراستِ قبلی به‌عمل‌آمده تا کتاب حداکثرِ فایده را برای دانشجویان و اساتید داشته باشد.

- نثر کتاب به‌منظور وضوح و دقت کافی، به‌طورکلی بازنویسی شده است. تعاریفِ واژگانِ پایه، ساده‌تر شده و روی تفاوت‌های اندکِ میانِ مفاهیمِ مشابه تأکید شده است.

- به فصل‌های مربوط به هارمونیِ دیاتونیک و کروماتیک، نظم و ترتیبِ مجددی داده شده، تا مفاهیم آنها قابل درک‌تر شوند. به‌ویژه آن‌که آکوردِ زیرنمایان، در ترتیبِ کنونی، به‌همراه آکوردهای تُنیک و نمایان معرفی شده‌است و آکوردهای میانه و میانه‌ی زیرین، زودتر آمده‌اند. سکانس‌ها در یک فصل ارائه شده‌اند و قبل از معرفیِ مُدولاسیونِ پایه، فصل کاملی به نمایان‌های فرعی اختصاص یافته است.
- فصل‌های هارمونی نیز به لحاظ ساختارِ درونی، بازنگری شده‌اند. هر یک از این فصل‌ها، با مقدمه‌ی کوتاهی در ارتباط با آکوردهایی که در فصل‌های قبل در موردشان صحبت شده، آغاز می‌شوند و با قسمتی در مورد نوعِ آکورد، بیان و واژه‌شناسیِ آن دنبال می‌گردند. پس از آن توضیحاتی در مورد ملاحظات عملیِ بخش‌نویسی داده می‌شود. در خلال هر فصل، نمونه‌هایی از ادبیات موسیقی ارائه می‌گردد که به توضیح استفاده و کارکرد معمول آکوردِ مورد بحث می‌پردازد. استثناها یا استفاده‌های نادر هر آکورد، برای آخرِ فصل‌ها نگه داشته شده و منابعِ اضافه برای مطالعه را می‌توان در پانویس‌ها یافت. هر فصل با مطالبی درباره‌ی شیوه‌های تزیینِ پیشرویِ آکوردهای مُدال، راهنمایی‌هایی در مورد هارمونیزه کردنِ ملُدی، فهرستی از واژگان برای مرور و یک خودآزماییِ کوتاه پایان می‌یابد.
- به‌منظور برجسته‌تر شدن اطلاعات کلیدی در طول متن، کادرهایی برای خلاصه‌ی مطالب در نظر گرفته شده تا توضیحی ساده برای مفاهیم پیچیده‌تر فراهم سازند. دانشجویان برای به خاطر آوردن مطالب آموخته شده، می‌توانند به آسانی به این کادرها مراجعه کنند.
- کادرهای راهنمای دیگری نیز برای توضیح چارچوب‌ها و اصولِ بخش‌نویسی، کاهش در هدایتِ صدا و هارمونیزه کردنِ ملُدی‌ها، در نظر گرفته شده است.
- خودآزمایی‌هایی که در پایانِ هر فصل آمده، به دانشجو اجازه می‌دهد تا مطالب را مرور کند و میزانِ فراگیری خود از مفاهیم را بسنجد. در پایان کتاب، بخش پاسخ‌نامه‌ای برای این خودآزمایی‌ها در نظر گرفته شده است.
- تعداد زیادی نمونه‌های تازه‌ی موسیقی از آهنگسازانِ متعدد، در طول کتاب اضافه شده که منتج به ارائه‌ی نمونه‌هایی از موسیقیِ جهانی، موسیقی‌های پاپ، راک، جاز و نیز موسیقی‌هایی گردیده که توسط خانم‌ها نوشته شده‌اند.

- ضمیمه‌ای برای سازهای انتقالی اضافه گردیده است، و ضمیمه‌ی دیگری که به نمادهای موسیقیِ جاز و موسیقی تجاری می‌پرداخت، تکمیل شده و هم‌اکنون شامل علائم استانداردِ بیشتری برای این نوع موسیقی‌ها می‌باشد.
- به همراه ویراست دوم، تنها یک لوح فشرده، به جای سه لوحی که در ویراست اولِ کتاب وجود داشت، ارائه می‌گردد. این لوح، حاوی تمام نمونه‌های ادبیاتِ موسیقی است که در متنِ کتاب آمده است. (به استثنای اکثر مُلدی‌های تک‌خطی) لوح موردِ بحث قابل استفاده در سیستم‌های مکینتاش یا ویندوز است. آیکون ویژه‌ای در مقابل هر نمونه‌ی ضبط شده در کتاب آمده است.
- ضمن حفظ مطالب اصولیِ ویراستِ اولِ (*کاربرد هارمونی در موسیقی تُنال*)، در ویراستِ جدید، نگاهِ قابل‌انعطاف‌تری برای ارائه‌ی مطالب وجود دارد. نمودارها ساده‌تر شده‌اند و کاهش‌ها در هدایتِ صدا با تأکید بر پیچیدگیِ چارچوبِ مدل‌ها، مفهوم‌تر هستند.

سازماندهی

همانندِ ویراستِ اول، کتاب به چهار بخش تقسیم شده است. بخش اول به مفاهیم بنیادین موسیقی می‌پردازد؛ بخش دوم، هارمونیِ دیاتونیکِ کارکردی، مُدگردی‌ها و سکانس‌ها را معرفی می‌کند؛ بخش سوم رفتارهای معمول با هارمونیِ کروماتیک را بررسی می‌نماید؛ و بخش چهارم، به بعضی تکنیک‌های پیشرفته‌ترِ هارمونیِ کروماتیک می‌پردازد. فصل‌های مجزا در سازماندهیِ صوری، در سه بخشِ اول واقع شده‌اند.

فصل‌ها طوری چیده شده‌اند تا پیشرفتی تدریجی از مطالب ساده به پیچیده ارائه گردد. برای نمونه در بخش اولِ فصل ۳ («تُنیک، گام و مُلدی»)، مطالبِ مربوط به فصل ۱ («زیرایی و فاصله‌ها») و فصل ۲ («ریتم و متر»)، در قالبِ محتوای وسیع‌ترِ تنالیته و مُلدی قرار می‌گیرند. به همین ترتیب، فصل ۷ به بررسیِ فیگوراسیونِ آکوردی و دیسونانس‌های تزیین‌کننده، که ناشی از تأثیر متقابلِ مُلدی (فصل ۳) و آکوردها (فصل ۴ تا ۶) هستند، می‌پردازد. فصل‌های نخستین که مربوط به مفاهیم بنیادین هستند، برای واضح بودن مطالب، به‌طور ویژه، موردِ بازنگری قرار گرفته‌اند و نمونه‌های جدید موسیقی به فصل‌های ۱، ۳ و ۷ اضافه گردیده است.

دانشی کاربردی از مفاهیم بنیادینِ موجود در بخش اول، پیش‌نیازِ مطالعه‌ی هارمونیِ تُنال (از بخش دوم به بعد) است. علاوه بر درکِ مفاهیمِ مربوط به متر

(فصل ۲)، تُنالیته‌ها (فصل ۳)، خطاهای بخش‌نویسی (فصل ۶) و نُت‌های تزیینی یا غیرهارمونیک (فصل ۷)، شاگردان باید در بیان و نواختنِ فاصله‌ها (فصل ۱)، گام‌ها (فصل ۳)، آکوردها (فصل ۴) و باسِ شیفره (فصل ۴ و ۵)، مهارت لازم را کسب نمایند.

بازنگری مطالبِ اساسیِ مربوط به مفاهیم بنیادین، در بخشِ اول، پایه‌ای برای عناوینِ گسترده‌ی هارمونیک در بخشِ دوم، فراهم می‌نماید. فصل‌های این قسمت از کتاب، به صورتی روشمند، انواعِ آکوردهای دیاتونیک و کارکردِ هارمونیکِ آن‌ها را، از سه تریادِ اصلیِ تُنیک، نمایان و زیرنمایان (فصل‌های ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۳) تا باقیِ تریادهای دیاتُنیک و آکوردهای هفتم (فصل ۱۴، ۱۷ و ۱۹)، در بسترهای متفاوتِ موسیقی، معرفی می‌کند. فصل‌های دیگرِ بخش دوم، بیشتر به عناوینِ گسترده‌تری مثلِ گروه‌بندیِ عبارت‌ها (فصل ۱۲)، تکنیکِ تعلیق (فصل ۱۵)، آکوردهای خطی شامل $\frac{6}{4}$ (فصل ۱۶)، دیسونانس‌های ریتمیک و متریک (فصل ۱۸) و سکانس‌های هارمونیک (فصل ۲۰ و ۲۳) می‌پردازد. نمایان‌های فرعی، فصلِ مربوط به خود را دارند (فصل ۲۱)، که زمینه‌ای برای بحث در موردِ مُدگردی‌های ساده در فصل ۲۲ را فراهم می‌کنند. به‌مانند بخشِ اول، مفاهیم معرفی‌شده در هر فصل، زمینه‌ی لازم را برای آنچه بعدتر معرفی می‌گردد، مهیا می‌کنند. برای مثال، معرفیِ تعلیق‌ها در فصلِ ۱۵، زمینه را برای بحث در مورد $\frac{6}{4}$ کادانسی، در فصل ۱۶ فراهم می‌نماید.

فصل‌های ۲۴ و ۳۱ (که در ویراست اول با عنوان گشت و گذارِ I و II آمده بودند) به طراحیِ صوری، در موسیقیِ هوموفونیک و کنترپوانتیک می‌پردازند. هر چند این مطالب به دفعات متعدد در طول کتاب مورد بحث قرار می‌گیرند، اما عمدتاً نزدیک فصل‌هایی قرار گرفته‌اند که به طور گسترده از سازماندهیِ صوری، مثلِ مُدگردی صحبت می‌کنند.

بخش سوم، براساسِ بخش دوم الگوبندی شده است، بعضی از فصل‌های آن روی هارمونی‌های آلتره مثلِ آکوردهای آمیخته، تریادهای ناپلی، سونوریته‌های ششم افزوده و آکوردهای کروماتیکِ تزیینی تمرکز دارند. فصل‌های دیگر به استفاده از کروماتیسیسم در متن‌های گسترده‌تر، مانندِ سکانس‌های دیاتونیکِ کروماتیزه و مُدگردی به تُنالیته‌های غیرهمسایه می‌پردازند. فصل‌های جداگانه‌ای نیز به آکوردهای گسترش‌یافته‌ی سوم، گسترش‌های نمایان و پی‌آیندها و حل‌های هارمونیک اختصاص یافته‌اند.

بالاخره بخشِ چهارم، مطالعه‌ی کروماتیسیسم را به حوزه‌های پیشرفته‌تری می‌کشاند. که شاملِ سکانس‌های کروماتیک، کروماتیزم با حرکت موازی و مخالف،

شیوه‌های غیرمعمول‌ترِ مُدگردی به تنالیته‌های غیرهمسایه، و سازمان‌دهیِ تُنال بر اساس تقسیمات قرینه‌ی اکتاو است.

فصل‌ها، در بخش‌های دوم و سوم، بر تأثیر متقابل نیروهای مُلدیک و هارمونیک در موسیقی تُنال، تأکید دارند. فصل‌هایی که تمرکز بر کارکردِ آکوردهای ویژه دارند، از طریق ارائه‌ی نمونه‌هایی از ادبیات موسیقی، تا کاربردهای عملی (هارمونیزه کردن مُلدی)، به بیانِ کلیاتْ (بیان و بخش‌نویسی) می‌پردازند. برای آکوردها، علائم و اصطلاحات تئوریکی که اگرچه به‌تازگی ساخته شده‌اند ولی در سطح گسترده‌ای مورد پذیرش قرار گرفته‌اند، از واژگانِ مرسوم بهره گرفته شده، که در زمان مناسب به آنها اشاره شده است. نگرش‌های نوآورانه‌ی متعددی نیز، نسبت به دسته‌بندی‌ها یا نمادسازیِ سنتی به‌کار گرفته شده است. برای مثال، تأکید روی شکل‌های گوناگونِ نُت‌های تزیینی، کاربرد اصطلاحات آنها را به شکلی درآورده که مناسبِ رویکردِ ما به آن‌ها باشد. علاوه بر آن در عبارت‌های با مُدگردی، تنالیته‌ی جدیدِ داده شده، به‌جای تعیینِ تُنالیته، بوسیله‌ی رابطه‌اش با تونیکِ غالب نشان داده می‌شود (که با اعداد رومی، درونِ قاب‌هایی قرار دارند).

گسترش‌های هارمونیکِ رایج‌تر، در هر فصل، ابتدا به عنوان مدلِ هارمونیکِ پایه، در C ماژور یا C مینور ارائه می‌شوند تا بتوانیم هدایتِ صدای آن‌ها را به سادگی ببینیم یا بشنویم. سپس نمونه‌هایی از ادبیات موسیقی نشان می‌دهند که این مدل‌ها چگونه می‌توانند در تُنالیته‌ها، وزن‌ها، ریتم‌ها و بافت‌های مختلف، شرح و بسط یابند. این قالبِ «مُدل به موسیقی»، اغلب با کاهشِ نمونه‌های موسیقی به اصل و جوهره‌ی هارمونیک و هدایتِ صدای خود، وارونه می‌گردد. به این ترتیب هر یک از نمونه‌ها از ادبیات موسیقی اغلب با یک یا چند لایه آنالیزِ کاهشی همراه است. شاگردان به دقت در هر قدم در گذر از این روندِ کاهش راهنمایی می‌شوند. هنگامی‌که چنین آنالیزهایی برای یک قطعه‌ی کامل انجام شوند، بینشی از نقشِ کارکردِ تُنال، در خلال تغییراتِ موسیقی ارائه می‌دهند و بنابراین می‌توانند زمینه‌ای منسجم‌تر برای شیوه‌ی اجرا فراهم سازند.

ضمیمه‌ها حاوی اطلاعاتِ تکمیلیِ ارزشمندی هستند. از آنجایی‌که بعضی اساتید ترجیح می‌دهند تا در سالِ اولِ آموزشِ تئوری موسیقی، اصول بنیادینِ دوصداییِ خطی یا نگارشِ کنترپوانتیک را معرفی نمایند، ضمیمه‌ی ۳ معرفیِ کوتاهی از کنترپوانِ گونه‌ای ارائه می‌دهد. تغییرات اندکی نسبت به انواع کنترپوانِ مطرح در دوره‌ی رنسانس در این ضمیمه به‌عمل‌آمده‌است و هویتی به آن داده است که بیشتر مربوط به موسیقی دوره‌ی تونال است. ضمیمه‌ی جدیدی برای پرداختنِ به انتقالِ سازها، به این قسمت اضافه شده است (ضمیمه‌ی ۶)

و هم‌اکنون ضمیمه‌ی ۴، شامل نمادهای استانداردِ تجاریِ بیشتری از آکوردها است. مابقیِ ضمیمه‌ها به عناوین متنوعی همچون مبانیِ آکوستیک، مُدها و گام‌های دیگر، و الگوهای حرکتِ دستِ رهبر ارکستر، پرداخته‌اند. کتاب با بخش‌هایی مربوط به پاسخ‌نامه‌ی تمامیِ خودآزمایی‌ها، واژه‌نامه‌ای از اصطلاحاتی که در نُت‌های موسیقی استفاده می‌شوند و فهرستی از مثال‌های موسیقایی و واژه‌ها، پایان می‌یابد.

نمونه‌های موسیقی

تمامیِ مفاهیمِ اصلیِ موجود در متن، به‌وسیله‌ی نمونه‌های موسیقی که به دقت انتخاب شده، به تصویر کشیده شده‌اند. این نمونه‌ها گستره‌ی بسیار وسیعی از ادبیات موسیقی را، از شیوه‌ی باروک تا موسیقیِ مردمیِ قرنِ بیستم، شامل می‌شوند. نمونه‌هایی متنوع از موسیقیِ سازی و آوازی. این نمونه‌ها نه‌تنها شاملِ ژانرهای سنتیِ موسیقیِ کلاسیک (نظیر سونات، سمفُنی، کنسرتو و آوازهای هنری) هستند، بلکه نمونه‌هایی از سرودها، هارمونی‌گذاری‌های کُرال، آوازهای محلی، والس‌ها، مارش‌ها، رَگ‌ها، موسیقی‌های پاپ و جازِ استاندارد و موسیقیِ راک را نیز دربر می‌گیرند. اگرچه نمونه‌های موسیقی به‌ندرت طولانی‌تر از هشت یا شانزده میزان می‌شوند، اما سه نمونه آنالیزِ گسترده از آثارِ کامل، در انتهای بخشِ دوم (یک منوئه از بتهوون)، انتهای بخشِ سوم (پرلودِ تریستانِ واگنر) و انتهای بخشِ چهارم (چهار آوازِ برگْ اُپوسِ ۲) آمده‌اند. قطعات انتخابی را می‌توان با داشتنِ مهارتی متوسط در پیانو، نواخت. در واقع برخی از آن‌ها ساده‌شده یا تنها به‌صورت کاهشِ هدایتِ صدا، نمایش داده شده‌اند. به‌جُز لید و سونات‌های سولو، آثارِ ارکسترال به جای نت‌نگاری کامل، تنها با استفاده از خط‌های حاملِ مضاعف [دو خط حامل]، خلاصه‌نویسی شده‌اند.

لوح موسیقی

ازآنجایی‌که امروزه بیشترِ دانشجویان علاقه‌مند هستند تا نمونه‌های موسیقی را در کامپیوتر گوش کنند، سه لوح فشرده‌ی ویراستِ قبلی، به یک لوحِ فشرده تبدیل شده‌اند که حاوی تمام نمونه‌هایی از ادبیات موسیقی، که در این کتاب از آنها صحبت شده می‌باشد. (به استثنای ملودی‌هایی که تک خطی هستند). در مقابلِ نُتِ نمونه‌های موسیقی که اجرای آنها در لوح فشرده گنجانده شده، آیکونِ ویژه‌ی دیسک قرار گرفته است (). در هنگام استفاده از لوح فشرده، دانشجویان به راحتی می‌توانند فصل‌ها را پیمایش نموده و برای شنیدن موسیقی مورد نظر،

به سادگی روی نام آن کلیک نمایند. شنیدن نمونه به شاگردان کمک می‌کند تا درک درستی از مفاهیم ملُدیک، ریتمیک و هارمونیکِ توضیح داده شده در کتاب داشته باشند، ضمنِ آن‌که فرصتی است تا از شکلی تئوری‌وار، به تربیتِ گوش و شیوه‌های اجرا نیز پرداخته شود. نمونه‌های صوتیِ موجود در لوحِ فشرده، توسطِ اعضای هیئت علمی و دانشجویانِ مدرسه‌ی موسیقیِ Eastman اجرا و ضبط شده است.

کتاب تمرین

به‌منظورِ گسترشِ فراگیری دانشجویان، تمرین‌هایی نوشتنی، در کتابِ تمرینِ همراه، در نظر گرفته شده، که بسیار لازم هستند. این تمرین‌ها شامل پر کردنِ جاهای خالی در گسترش‌های هارمونیکِ کوتاه، کامل کردنِ الگوهای سکانسی، حلِ باس‌های شیفره، هارمونیزه کردنِ ملُدی‌ها، آنالیزِ نمونه‌هایی از ادبیاتِ موسیقی و نوشتنِ موسیقی اوریژینال است. با کار بر روی این تمرین‌ها، دانشجویان به شکلی محسوس، به کارکردِ هارمونی در مقیاسِ وسیعِ سازماندهیِ ملُدیک، پی می‌برند و به این ترتیب به ابزار گسترده‌تری دست می‌یابند که برای نوشتن و آنالیزِ موسیقی و اجرایی متقاعدکننده لازم است. در ویراستِ دوم کتابِ تمرین، تمرین‌هایی به هر فصل اضافه شده تا مفاهیم پایه‌ای، به شکلی عملی‌تر آموخته شوند، و بدرستی منطبق با موادِ اضافه شده به ویراستِ دوم کتاب باشند. جزییاتِ مربوط به تغییراتِ کتابِ تمرین، در مقدمه‌ی همان کتاب آمده است.

مقدمه

سخنی با دانشجویان

در دورانِ کودکی، آوازها را به همان شیوه‌ای به‌خاطر می‌سپردیم، که سخن گفتنِ به یک زبان را می‌آموختیم تا زمانی که بتوانیم موسیقی یا کلمات را به درستی ادا کنیم، آنها را تکرار می‌کنیم. به این شیوه، یادگیریِ طوطی‌وار می‌گوییم. پیش از آن‌که بتوانیم موسیقیِ مکتوب یا نُت‌نگاری‌شده را بنوازیم، باید اطلاعاتی بنیادین، در موردِ نُت‌نگاریِ موسیقی کسب نماییم، مطالبی چون کلیدها، کشش‌های ریتمیک و وزن، تُنالیته‌ها، فاصله‌ها، گام‌ها و حتی آکوردها. این‌ها مطالبی بنیادین هستند که هر موسیقی‌دانی باید در آنها مهارت یابد. هرچه بیشتر به پرورش مهارت‌های خود در مبانیِ موسیقی می‌پردازیم، بیشتر شروع به تمرکز بر روی چیزی خواهیم کرد که از آن به عنوان «کیمیاگری» در موسیقی یاد می‌شود ــ که عبارت است از این که، موسیقی چگونه ساخته می‌شود و چگونه عمل می‌کند. این پرسش، انضباطی را که «تئوری موسیقی» نام دارد، بنا می‌نهد. همانطور که مطالعاتِ ما بر رویِ دستورِ زبان، ما را قادر می‌سازد تا بیانی بهتر در گفتار و نوشتارمان بیابیم، مطالعه‌ی تئوری موسیقی نیز، ما را قادر می‌سازد تا در هنگام اجرا، تفسیر و توضیحِ موسیقی، هرچه بهتر، خود را ابراز کنیم. دانستنِ این‌که مواد اولیه‌ی موسیقی، چگونه سازماندهی شده و بر یکدیگر تأثیر می‌گذارند، ما را قادر می‌سازد تا آنچه موسیقی را از نظر زیبایی‌شناسی، برایمان لذت‌بخش و رضایت‌آور می‌کند، بهتر درک کنیم. این دانش، همچنین راه‌کارهایی برای اجرا و شنیدنِ بهترِ موسیقی ارائه می‌نماید.

می‌توانیم ارتباطِ بینِ آنچه که لازمه‌ی مهارت در زبان و موسیقی است را، به شکل زیر خلاصه کنیم:

زبان	*موسیقی*
۱. حرف‌زدنِ تقلیدی	۱. یادگیریِ طوطی‌وار
۲. آموزشِ هجی کردنِ کلمات	۲. یادگیریِ نگارشِ موسیقی و اصول پایه‌ای
۳. مطالعه‌ی دستورِ زبان	۳. مطالعه‌ی سازماندهیِ موسیقی (تئوری موسیقی)

تمرکزِ این کتاب در درجه‌ی اول، بر روی دورانی از موسیقی است که عصرِ تُنال نامیده می‌شود. این دوران حدوداً از اوایلِ سده‌ی هجدهم تا آغاز سده‌ی بیستم میلادی می‌باشد. این بازه‌ی تاریخی، شامل آهنگسازانِ اواخرِ دوره‌ی باروک (مثل باخ و هندل)، اساتیدِ دوره‌ی کلاسیک (مثل هایدن، موزار و بتهوون) و مشاهیرِ دوره‌ی رومانتیک (که شوبرت، شومان، واگنر، برامس و چایکوفسکی، تنها تعدادی از آن‌ها هستند) می‌شود. کتاب همچنین شامل نمونه‌هایی از ژانرهای موسیقی مردمیِ قرن بیستم (نظیر بالادها، جاز و راک) می‌باشد، که ادامه‌دهنده و بسط‌دهنده‌ی شیوه‌های دوره‌ی تُنال هستند.

مطالعه‌ی تئوری موسیقی را، با مروری بر عناصرِ ابتداییِ موسیقی آغاز می‌کنیم، که در بخش اول (فصل‌های ۱ تا ۷) قرار گرفته‌اند. شاید بعضی از مطالبِ این فصل‌ها برایتان آشنا باشد و مطالبی هم جدید باشند. ازآنجایی‌که تمامیِ این مطالبِ اولیه، پیش‌نیازِ مطالعه‌ی هارمونی می‌باشند، لازم است پیش از آن‌که به بخش‌های دوم (هارمونی دیاتونیک)، سوم (هارمونی کروماتیک) و چهارمِ کتاب (تکنیک‌های پیشرفته‌ی کروماتیک) وارد شوید، در این مطالبِ اولیه، مهارتِ تمام و کمال پیدا کنید.

جدا از فصل‌های مقدماتی، که آغازگرِ هریک از سه بخشِ پایانیِ این کتاب هستند، خواهید دید که دیگر فصل‌ها نیز تقریباً به همین شکل سازماندهی شده‌اند. بعد از یک مقدمه‌ی کوتاه، که مطالبِ فصل جدید را، به مفاهیمی که پیش‌تر معرفی شده‌اند متصل می‌کند، مطالبی چون شیوه‌ی بیان، نُت‌نگاری و محتوای آکوردهای جدید را مورد بحث قرار می‌دهیم، سپس روش‌های وصل آکوردها و بخش‌نویسی در هارمونی‌های مورد بحث را، می‌آزماییم. مدل‌های پایه‌ای که شکلِ استفاده‌ی معمول و رایجی دارند، به‌همراهِ نمونه‌هایی از ادبیات موسیقی ارائه می‌شوند. هر چه فصل جلوتر می‌رود، با روش‌های غیرمعمول‌تری مواجه خواهید شد، به‌علاوه منابعِ اضافه‌ای نیز برای مراجعه به صورت پانویس آمده‌اند. پس از بررسیِ مطالبی عملی‌تر، مثل مُدل‌های هارمونیکِ تشریحی یا

هارمونیزه کردنِ ملُدی‌ها، هر بخش با فهرستی از اصطلاحات و مفاهیم، و یک خودآزماییِ کوتاه پایان می‌یابد.

لوح فشرده‌ی همراه، شامل نمونه‌های شنیداری ضبط شده است که در کتاب ارائه شده‌اند، که نه‌تنها اجازه می‌دهد به سادگی به اجرای نمونه‌ها گوش دهید، بلکه منبعی وسیع برای گسترش دانشِ شما از موسیقی غرب، فراهم می‌کند. علاوه بر گوش کردن این نمونه‌های ضبط شده، همچنین باید تا جایی‌که ممکن است، خودتان آنها را روی پیانو بنوازید. ازآنجایی‌که بسیاری از مدل‌های هارمونیک (که در C ماژور و C مینور داده شده‌اند) و کاهش‌های آنالیزی، در لوح فشرده وجود ندارند، باید خودتان آنها را بنوازید تا صدادهیِ آن‌ها را در گوشِ خود، تثبیت نمایید.

«کتاب تمرین» همراه، طوری طراحی شده تا به طور تنگاتنگی آموزش‌های کتاب را دنبال کند و انواع تکالیفِ نوشتنی و تمرین‌های کیبورد برای هر فصل فراهم آورد. این آموزش‌ها همیشه باید با تمریناتِ شفاهی، تربیتِ شنوایی، دیدخوانی و دیکته‌ی شنیداری، تقویت شوند ــ تمریناتی که شما را قادر می‌سازند تا در آینده، مهارت‌های خود را در حرفه‌ی موسیقی گسترش دهید.

هدفِ تمامیِ این موارد این است که، به شما کمک کند تا مطالب کتاب را بهتر جذب کنید و پایه‌ای محکم در تئوری موسیقی برای خود بریزید. یافتنِ مهارت در تئوری موسیقی، گام بزرگی برای مبدل شدن به موسیقی‌دانی کامل است. این مهارت، فرهنگ‌نامه‌یَ لازم برای شنوندگانِ موسیقیِ تُنال و چارچوبِ صوریِ آثاری که می‌شنوند را، فراهم می‌کند. توانِ برقراریِ ارتباط موسیقایی را برای آهنگسازها، تنظیم‌کننده‌ها و بداهه‌پردازان، ایجاد می‌نماید. و خواننده‌ها و نوازنده‌ها را قادر می‌سازد، تا به بینشی عمیق‌تر، از انسجامِ موسیقیِ تُنالی که اجرا می‌کنند، دست یابند.

HARMONIC PRACTICE IN TONAL MUSIC

ROBERT GAULDIN

TRANSLATED BY

MOHSEN ELHAMIÂN

Mahoor Institute of Culture and Arts
2020